SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 2. junija 2005*

V zadevi C-174/04,

zaradi tožbe zaradi neizpolnitve obveznosti na podlagi člena 226 ES, vložene 13. aprila 2004,

Komisija Evropskih skupnosti, ki jo zastopata E. Traversa in C. Loggi, zastopnika, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožeča stranka,

proti

Italijanski republiki, ki jo zastopa I. M. Braguglia, zastopnik, skupaj s P. Gentilijem, avvocato dello Stato, z naslovom za vročanje v Luxembourgu,

tožena stranka,

* Jezik postopka: italijanščina.

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi P. Jann (poročevalec), predsednik senata, K. Lenaerts, sodnik, N. Colneric, sodnica, K. Schiemann in E. Juhász, sodnika,

generalna pravobranilka: J. Kokott,
sodni tajnik: R. Grass,

na podlagi pisnega postopka,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 3. marca 2005

izreka naslednjo

Sodbo

1 Komisija Evropskih skupnosti s tožbo Sodišču predlaga, naj ugotovi, da uredba zakon št. 192 z dne 25. maja 2001 (GURI št. 120 z dne 25. maja 2001, str. 4), prenesena v zakon št. 301 o izrednih ukrepih za zavarovanje postopkov liberalizacije in privatizacije določenih sektorjev javnih storitev (zakon, št. 301, recante

disposizioni urgenti per salvaguardare i processi di liberalizzazione e privatizzazione di specifici settori dei servizi pubblici) z dne 20. julija 2001 (GURI št. 170 z dne 24. julija 2001, str. 4, v nadaljevanju: uredba zakon št. 192/2001), ni združljiva s členom 56 ES, ker predvideva avtomatično začasno ukinitev glasovalnih pravic, vezanih na delnice, ki presegajo prag 2 % osnovnega kapitala družb v sektorjih električne energije in plina.

Pravni okvir

Pravo Skupnosti

2 Člen 56(1) ES določa:

„V okviru določb tega poglavja so prepovedane vse omejitve pretoka kapitala med državami članicami ter med državami članicami in tretjimi državami."

3 Priloga 1 k Direktivi Sveta 88/361/ES z dne 24. junija 1988 o izvajanju člena 67 Pogodbe (UL L 178, str. 5) vsebuje nomenklaturo pretoka kapitala iz člena 1 te

direktive (v nadaljevanju: nomenklatura, priložena Direktivi 88/361). Med drugim so našteti naslednji pretoki:

„I. Neposredne naložbe [...]

1. Ustanovitev in razširitev podružnic ali novih podjetij, ki so v popolni lasti osebe, ki je zagotovila kapital in pridobitev že obstoječega podjetja v popolno last.

2. Udeležba v novem ali obstoječem podjetju z namenom vzpostavitve ali ohranjanja trajnih gospodarskih povezav.

[...]"

4 V skladu s pojasnili na koncu Priloge 1 k Direktivi 88/361 izraz „neposredne naložbe" pomeni:

„Naložbe vseh vrst fizičnih oseb ali trgovskih, industrijskih ali finančnih podjetij, ki služijo za vzpostavitev ali ohranjanje trajnih in neposrednih povezav med osebo, ki je zagotovila kapital, in podjetnikom ali podjetjem, ki je dobilo na razpolago kapital za

izvajanje gospodarske dejavnosti. Ta koncept je torej treba razumeti v najširšem smislu.

[...]

Kar zadeva podjetja, navedena pod I–2 nomenklature, ki imajo status delniških družb, ima udeležba naravo neposredne naložbe, kadar paket delnic fizične osebe drugega podjetja ali katerega koli drugega imetnika omogoča delničarju, bodisi na podlagi določb nacionalne zakonodaje, ki se nanaša na delniške družbe, bodisi drugače, da učinkovito sodeluje pri upravljanju družbe ali njenem nadzoru.

[...]"

5 Nomenklatura, priložena Direktivi 88/361, obsega tudi naslednje pretoke:

„III. Operacije z vrednostnimi papirji, s katerimi se normalno trguje na kapitalskem trgu [...]

[...]

A. Transakcije z vrednostnimi papirji na kapitalskem trgu

1) Pridobitev domačih vrednostnih papirjev, s katerimi se trguje na borzi, s strani nerezidentov [...]

[...]

3) Pridobitev domačih vrednostnih papirjev, s katerimi se ne trguje na borzi, s strani nerezidentov [...]

[...]"

Nacionalno pravo

6 Člen 1(1) in (2) uredbe zakona št. 192/2001 določa:

„Dokler se v Evropski uniji dokončno ne vzpostavi popolnoma konkurenčen trg v sektorjih električne energije in plina in da se zavarujejo potekajoči postopki liberalizacije in privatizacije v teh sektorjih, veljajo za dodelitev oziroma prenos soglasij ali koncesij v smislu decreta legislativa št. 79 z dne 16. marca 1999 o

električni energiji in št. 164 z dne 23. maja 2000 o notranjem trgu z zemeljskim plinom, pogoji iz drugega odstavka, če gre za pravne osebe, ki so pod neposrednim ali posrednim nadzorom države ali drugih javnih subjektov, imajo na svojem nacionalnem trgu prevladujoči položaj in ne kotirajo na organiziranih finančnih trgih, ter neposredno ali posredno ali s posredovanjem tretjih, vključno prek časovno omejenih ali odloženih javnih ponudb, pridobijo deleže, ki presegajo 2 % osnovnega kapitala družb, ki neposredno ali s posredovanjem družb, ki jih nadzorujejo ali so z njimi povezane, delujejo v zadevnih sektorjih. Skupni prag 2 % velja za samo pravno osebo ali skupino, ki ji pripada, in za pravno osebo, ki izvaja nadzor, čeprav nima pravne oblike družbe, za nadzorovane družbe in skupno nadzorovane družbe ter za povezane družbe. Prag velja tudi za pravne osebe, ki so neposredno ali posredno, vključno prek nadzorovanih oziroma povezanih družb, investicijskih družb ali s posredništvom tretjih oseb, skupaj s tretjimi osebami pogodbene stranke sporazumov o izvrševanju glasovalnih pravic ali sporazumov oziroma pogodb med delničarji.

Če se prag iz prvega odstavka preseže, se od trenutka dodelitve ali prenosa soglasij ali koncesij iz prvega odstavka avtomatično začasno ukine glasovalna pravica, povezana z delnicami, ki presegajo prag, in se ne upošteva pri sklepčnosti skupščine, ki glasuje. Pravic pridobitve ali časovno omejenega oziroma odloženega vpisa prav tako ni mogoče izvrševati."

Predhodni postopek

7 Komisija je z dopisom z dne 23. oktobra 2002 italijansko vlado obvestila, da naj bi bila po njenem mnenju uredba zakon št. 192/2001 v nasprotju z določbami Pogodbe o prostem pretoku kapitala, ker določa začasno ukinitev glasovalnih pravic, povezanih z deleži, ki presegajo 2 %, kadar so jih pridobila javna podjetja, ki

delujejo v sektorju električne energije in plina. Zato je to vlado pozvala, naj jo v roku dveh mesecev seznani s svojimi pripombami.

8 Italijanska vlada je odgovorila, da je uredba zakon št. 192/2001, če pomeni omejitev prostega pretoka kapitala, vendarle edini instrument, ki lahko italijanski trg zavaruje pred oblikami naložb, ki ne upoštevajo meril svobodne konkurence.

9 Ker je Komisija te pripombe ocenila kot nezadostne, da bi upravičila to ureditev, je 11. julija 2003 na Italijansko republiko naslovila obrazloženo mnenje in jo pozvala, naj se z njim uskladi v roku dveh mesecev.

10 Italijanska vlada na obrazloženo mnenje ni odgovorila, zato se je Komisija odločila, da Sodišču predloži to tožbo.

Tožba

Trditve strank

11 Sklicujoč se na sodbe Sodišča z dne 4. junija 2002 v zadevi Komisija proti Portugalski (C-367/98, Recueil, str. I-4731), v zadevi Komisija proti Franciji (C-483/99, Recueil,

str. I-4781), v zadevi Komisija proti Belgiji (C-503/99, Recueil, str. I-4809), z dne 13. maja 2003 v zadevi Komisija proti Španiji (C-463/00, Recueil, str. I-4581) in v zadevi Komisija proti Združenemu kraljestvu (C-98/01, Recueil, str. I-4641), Komisija navaja, da uredba zakon št. 192/2001 uvaja različno in omejevalno obravnavanje naložb, ki jih opravi določena skupina investitorjev, in posledično ovira prosti pretok kapitala v Skupnosti. Ta ureditev naj bi odvračala vsa morebitno zainteresirana javna podjetja druge države članice, da pridobijo delež v družbah, ki delujejo v sektorjih električne energije in plina, saj naj bi se znašla v položaju, ko ne bi mogla učinkovito sodelovati pri odločanju v teh družbah in vplivati na njihovo upravljanje.

12 Člen 56 ES naj ne bi razlikoval med diskriminatornimi in nediskriminatornimi ukrepi niti med javnimi in zasebnimi podjetji. Če navedeni člen ne opredeljuje pojma „pretoki kapitala", bi čezmejna neposredna naložba spadala v ta pojem v skladu z nomenklaturo, priloženo Direktivi 88/361. Zlasti naj bi ga označevala možnost učinkovitega sodelovanja pri upravljanju družbe ali pri njenem nadzoru. Pojem „pretoki kapitala" naj bi torej zajemal pridobitev deležev in polno izvrševanje glasovalnih pravic, povezanih s temi deleži.

13 Italijanska vlada predlaga zavrnitev tožbe.

14 Uredba zakon št. 192/2001 naj ne bi uvajala diskriminatornega obravnavanja. Enako naj bi se nanašala na pridobitve državnih javnih podjetij in na pridobitve javnih podjetij drugih držav članic.

15 Omejitev glasovalne pravice naj sicer ne bi ovirala prostega pretoka kapitala v vseh primerih. Italijanska vlada kot primer navaja člene od 85 do 98 Direktive

2001/34/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. maja 2001 o sprejetju vrednostnih papirjev v uradno kotacijo na borzi in o informacijah, ki jih je treba objaviti v zvezi s temi vrednostnimi papirji (UL L 184, str. 1), in člen 10 Direktive 2004/39/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 o trgih finančnih instrumentov in o spremembah Direktiv Sveta 85/611/EGS, 93/6/EGS in Direktive 2000/12/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter o razveljavitvi Direktive Sveta 93/22/EGS (UL L 145, str. 1), ki naj bi neposredno izvajale člen 56 ES. Te določbe, ki naj bi prav tako dopuščale omejitev glasovalne pravice, da bi se preprečilo, da se preprosta kapitalska naložba spremeni v učinkovito zmožnost nadzora in vodenja družbe, naj same po sebi ne bi bile nezdružljive z načelom prostega pretoka kapitala.

16 Uredba zakon št. 192/2001 naj bi bila v skladu s prostim pretokom kapitala predvsem zato, ker naj bi se ujemala s cilji Skupnosti, opredeljenimi v Obvestilu Komisije z dne 13. marca 2001 z naslovom „Dokončna vzpostavitev notranjega trga z energijo" (COM(2001) 125 konč.), zlasti s ciljem, da se omeji protikonkurenčni vpliv, ki bi ga javna podjetja v monopolnem položaju, ki bi prevzela nadzor nad podjetji, dejavnimi v sektorjih električne energije in plina, lahko opravljala na ustreznih trgih.

17 Res naj bi bilo, da naj bi odprtje trgov držav članic v sektorjih električne energije in plina v zadnjih letih občutno napredovalo zaradi skupnostne ureditve, zlasti Direktive 96/92/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. decembra 1996 o skupnih pravilih notranjega trga z električno energijo (UL 1997, L 27, str. 20) in Direktive 98/30/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. junija 1998 o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom (UL L 204, str. 1).

18 Vendar bi prenos teh direktiv v notranji pravni red držav članic povzročil asimetrično odprtje raznih nacionalnih trgov. Določene države naj bi se odločile,

da svoje trge odprejo širše, kot sta to predvideli ti direktivi, druge pa naj bi svoj trg odprle le v strogem obsegu, kot ga ti določata. Ukrepi, sprejeti na ravni Skupnosti za odpravo tega manjkajočega ravnovesja, naj bi se kljub temu izkazali za nezadostne. Zato bi se morale ne le institucije Skupnosti, temveč tudi države članice boriti proti asimetriji, ki obstaja v konkurenčni strukturi zadevnega trga, in proti izkrivljanju konkurence, ki bi lahko nastala zaradi morebitnih zlorab.

19 Tako naj bi bila uredba zakon št. 192/2001 edini instrument, ki omogoča preprečitev, da bi italijanski trg postal tarča špekulativnih protikonkurenčnih napadov s strani javnih oseb, ki delujejo v istem sektorju v drugi državi članici in so v prednosti zaradi njhove nacionalne zakonodaje.

20 Težava, ki se zastavlja v tem primeru, naj bi se razlikovala od tiste v zadevah zgoraj navedenih sodb Komisija proti Portugalski, Komisija proti Franciji, Komisija proti Belgiji, Komisija proti Španiji in Komisija proti Združenemu kraljestvu. Namen spornih nacionalnih ukrepov v teh zadevah naj bi bil vedno ohraniti vpliv države in preprečiti liberalizacijo. Nasprotno naj bi bil namen uredbe zakona št. 192/2001 v delu, ki naj bi bil namenjen zgolj javnim podjetjem, izključiti državni vpliv. Zato meril iz zgoraj navedenih sodb ni mogoče prenesti v to zadevo.

21 Navedena uredba zakon naj bi bila začasna. Veljala naj bi le do uresničitve notranjega trga, ki bo popolnoma liberaliziran v sektorjih plina in električne energije.

22 Kočno, ker se nanaša zgolj na javna podjetja, ki imajo na svojem nacionalnem trgu prevladujoči položaj, naj bi se omejevala na strogo nujne in sorazmerne ukrepe.

23 Po mnenju Komisije vse te trditve niso bistvene.

24 Države članice ne bi smele posegati v pristojnost Skupnosti na tem področju. Komisija, in ne nacionalne vlade, mora kot varuh Pogodb skrbeti za pravilno uporabo zadevnih določb prava Skupnosti in nasprotovati morebitnim kršitvam svobodne konkurence. Nasprotno naj bi ukrepi, ki so jih določene države članice enostransko sprejele pod pretvezo, da bi se izognile izkrivljanju na svojih trgih, taka izkrivljanja povzročili na celotnem trgu Skupnosti, česar se ne bi smelo sprejeti. Nacionalni ukrepi, ki so sporni v tem primeru, naj bi bili torej strogo protekcionistični.

25 Med drugim se ni mogoče sklicevati na pomanjkljivost skupnostne ureditve. To ureditev naj bi nedavno okrepilo več ukrepov, zlasti Direktiva 2003/54/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2003 o skupnih pravilih za notranji trg z električno energijo in o razveljavitvi Direktive 96/92/ES (UL L 176, str. 37) in Direktiva 2003/55/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2003 o skupnih pravilih notranjega trga z zemeljskim plinom in o razveljavitvi Direktive 98/30/ES (UL L 176, str. 57).

Presoja Sodišča

26 Najprej je treba opozoriti, da člen 56(1) ES uresničuje prosti pretok kapitala med državami članicami ter med državami članicami in tretjimi državami. Za ta namen v okviru določb poglavja Pogodbe z naslovom „Kapital in plačila" predvideva, da so prepovedane vse omejitve pretoka kapitala med državami članicami ter med državami članicami in tretjimi državami.

27 Pogodba ne opredeljuje pojmov pretokov kapitala in plačil, zato ni sporno, da ima Direktiva 88/361 skupaj z nomenklaturo, ki ji je priložena, značaj napotka za opredelitev pojma pretokov kapitala (glej zgoraj navedeno sodbo Komisija proti Združenemu kraljestvu, točka 39, in sodbo z dne 16. marca 1999 v zadevi Trummer in Mayer, C-222/97, Recueil, str. I-1661, točki 20 in 21).

28 Točki I in III nomenklature, priložene k Direktivi 88/361, in njena pojasnila dejansko nakazujejo, da neposredna naložba v obliki udeležbe v podjetju z imetništvom delnic in pridobitvijo vrednostnih papirjev na trgu kapitala pomeni pretok kapitala v smislu člena 56 ES. Na podlagi teh pojasnil neposredno naložbo predvsem označuje možnost, da lahko učinkovito sodeluje pri upravljanju družbe ali pri njenem nadzoru.

29 Glede teh ugotovitev je treba preučiti, ali uredba zakon št. 192/2001, ki predvideva avtomatično začasno ukinitev glasovalnih pravic, vezanih na deleže, ki presegajo 2 % osnovnega kapitala podjetij, ki delujejo v sektorju električne energije in plina, kadar so te deleže pridobila javna podjetja, ki ne kotirajo na organiziranih finančnih trgih

in ki imajo prevladujoč položaj, pomeni omejitev pretoka kapitala med državami članicami.

30 V tej zvezi je treba ugotoviti, da začasna ukinitev glasovalnih pravic, predvidena s to uredbo zakonom, določeno skupino javnih podjetij izključuje od učinkovitega sodelovanja pri upravljanju in nadzoru italijanskih podjetij, ki delujejo na trgih z električno energijo in plinom. Ker je zasledovani cilj uredbe zakona št. 192/2001 preprečiti „protikonkurenčne napade s strani javnih subjektov, ki delujejo v istem sektorju v drugih državah članicah", je njegov učinek odvrniti zlasti javna podjetja s sedežem v drugih državah članicah, da bi pridobila delnice v italijanskih podjetjih, ki delujejo v energetskem sektorju.

31 Iz navedenega izhaja, da začasna ukinitev glasovalnih pravic iz uredbe zakona št. 192/2001 pomeni omejitev prostega pretoka kapitala, ki jo načeloma prepoveduje člen 56 ES.

32 Te ugotovitve ne omaja dejstvo, da je zadevna ureditev naslovljena le na skupino javnih podjetij, ki imajo na nacionalnem trgu prevladujoči položaj. Določbe Pogodbe glede prostega pretoka kapitala ne razlikujejo med zasebnimi in javnimi podjetji in ne med podjetji, ki imajo prevladujoči položaj, in tistimi, ki tega nimajo.

33 Dalje italijanska vlada ne more zatrjevati, da bi zato, ker so določbe Direktive 2004/39, ki pod določenimi pogoji predvidevajo omejitev glasovalnih

pravic, vezanih na določene delnice, združljive z določbami Pogodbe glede pretoka prostega pretoka kapitala, isto veljalo za uredbo zakon št. 192/2001. Ta direktiva, ki je bila sprejeta v okviru pravice do ustanavljanja in ne v okviru člena 56 ES, kot nasprotno zatrjuje italijanska vlada, sodi v drugačen in zelo poseben kontekst, in sicer kontekst sprejetja vrednostnih papirjev v uradno kotacijo na borzi. Omejitve glasovalne pravice so tu predvidene le kot sankcije za nespoštovanje normativnih določb. Te omejitve, v nasprotju z uredbo zakonom št. 192/2001, ne morejo odvrniti podjetij drugih držav članic od vlaganj v določena nacionalna podjetja. Kar zadeva člene od 85 do 97 Direktive 2004/34, ti določajo zgolj obveznosti, ki veljajo za informacije za objavo pri pridobitvi ali odsvojitvi večjega deleža v podjetju, ki kotira na borzi, in obveznost držav članic, da določijo ustrezne sankcije ob nespoštovanju teh obveznosti. Ukrepi, ki so jih države članice v tem pogledu sprejele, v kontekstu te zadeve niso upoštevni.

34 Preveriti je treba še to, ali se omejitev prostega pretoka kapitala lahko upravičí glede na določbe Pogodbe.

35 V tej zvezi je treba opozoriti, da sme nacionalna ureditev omejiti prosti pretok kapitala kot temeljno načelo Pogodbe, le če jo upravičujeta razlog iz člena 58(1) ES ali nujni razlog v splošnem interesu. Da bi nacionalno ureditev tako upravičili, mora ta zagotavljati, da uresniči zasledovani cilj in da ne prekorači tistega, kar je potrebno za dosego tega cilja, da bi zadostila merilu sorazmernosti (glej zgoraj navedeno sodbo Komisija proti Belgiji, C-503/99, Recueil, str. I-4809, točka 45, in sodbo z dne 7. septembra 2004 v zadevi Manninen, Recueil, str. I-7498, točka 29).

36 Italijanska vlada navaja, da so se energetski trgi v Italiji s postopkom liberalizacije in privatizacije odprli konkurenci. Uredba zakon št. 192/2001 naj bi zavarovala razmere zdrave in pravične konkurence na teh trgih. Omogočala naj bi, da bi se italijanski trg izognil temu, da bi bil, v pričakovanju dejanske liberalizacije energetskega sektorja v Evropi, tarča protikonkurenčnih napadov s strani javnih podjetij, ki delujejo v istem sektorju v drugi državi članici in so v prednosti zaradi svoje nacionalne zakonodaje, ki jim ohranja privilegiran položaj. Pridobitev nadzora nad podjetji, ki delujejo na italijanskih trgih električne energije in plina, s strani takih javnih podjetij bi lahko izničila napore italijanskih organov, da odprejo energetski sektor konkurenci.

37 Kot je Sodišče v zvezi s tem že presodilo, interes, da se na splošno okrepi konkurenčna struktura zadevnega trga, ne more prepričljivo upravičiti omejitve prostega pretoka kapitala (glej zgoraj navedeno sodbo Komisija proti Portugalski, točka 52).

38 V vsakem primeru se uporabljajo določbe Uredbe Sveta (ES) št. 139/2004 z dne 20. januarja 2004 o nadzoru koncentracij podjetij (UL L 24, str. 1). Za ta namen je treba opozoriti, da se ta nacionalna ureditev uporablja le za javna podjetja, ki že imajo prevladujoči položaj na nacionalnem trgu. V skladu s členom 2(3) Uredbe št. 139/2004 Komisija prepove koncentracije z razsežnostjo Skupnosti, ki bi bistveno ovirale učinkovito konkurenco na skupnem trgu ali na njegovem znatnem delu, „zlasti kot posledica [ustvarjanja ali] krepitve prevladujočega položaja“, ki že obstaja.

39 Italijanska vlada se še sklicuje na nujnost, da se na italijanskem ozemlju zagotovi dobava energije.

40 Čeprav se omejitve temeljnih pravic Pogodbe pod določenimi pogoji lahko upravičijo z nujnostjo, da se zagotovi preskrba z energijo (glej sodbo z dne 10. julija 1984 v zadevi Campus Oil in drugi, 72/83, Recueil, str. 2727, točki 34 in 35, in zgoraj navedeno sodbo Komisija proti Belgiji, točka 46), italijanska vlada ne izkazuje, zakaj je omejitev glasovalnih pravic le natančno določeni skupini javnih podjetij nepogrešljiva za dosego tega cilja. Zlasti ne pojasnjuje razloga, zakaj naj bi bilo nujno, da delnice podjetij, ki delujejo v energetskem sektorju v Italiji, zadržijo zasebni delničarji ali javni delničarji, ki kotirajo na organiziranih finančnih trgih, da bi obravnavana podjetja lahko zagotavljala zadostno in neprekinjeno preskrbo z električno energijo in plinom na italijanskem trgu.

41 Iz tega izhaja, da italijanska vlada ni dokazala, da je uredba zakon št. 192/2001 nujno potrebna, da se zagotovi preskrba z energijo na ozemlju države.

42 Tako je treba ugotoviti, da Italijanska republika s tem, da je v veljavi ohranila uredbo zakon št. 192/2001, ki predvideva avtomatično začasno ukinitev glasovalnih pravic, vezanih na deleže, ki presegajo 2 % osnovnega kapitala podjetij, ki delujejo v sektorju električne energije in plina, kadar so te deleže pridobila javna podjetja, ki ne kotirajo na organiziranih finančnih trgih in imajo na svojem nacionalnem trgu prevladujoči položaj, ni izpolnila obveznosti iz člena 56 ES.

Stroški

43 V skladu s členom 69(2) Poslovnika se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Komisija je predlagala, naj se Italijanski republiki naloži plačilo stroškov, in ker ta s svojimi predlogi ni uspela, se ji naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

1. **Italijanska republika s tem, da je v veljavi ohranila uredbo zakon št. 192 z dne 25. maja 2001, prenesen v zakon št. 301 o izrednih ukrepih za zavarovanje postopkov liberalizacije in privatizacije določenih sektorjev javnih storitev (legge št. 301, recante disposizioni urgenti per salvaguardare i processi di liberalizzazione e privatizzazione di specifici settori dei servizi pubblici) z dne 20. julija 2001, ki predvideva avtomatično začasno ukinitev glasovalnih pravic, vezanih na deleže, ki presegajo 2 % osnovnega kapitala podjetij, ki delujejo v sektorju električne energije in plina, kadar so te deleže pridobila javna podjetja, ki ne kotirajo na organiziranih finančnih trgih in imajo na svojem nacionalnem trgu prevladujoči položaj, ni izpolnila obveznosti iz člena 56 ES.**

2. **Italijanski republiki se naloži plačilo stroškov.**

Podpisi